

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ Ε.Κ.Π.Α. ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Λοιπές Διατάξεις
αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων»

Το σχέδιο νόμου για το νέο Λύκειο («Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Λοιπές Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων»), το οποίο κατά την πάγια τακτική των κυβερνήσεων των τελευταίων χρόνων τέθηκε σε διαβούλευση με πιεστικά χρονικά όρια και εν μέσω θέρους, διακρίνεται από βιασύνη, προχειρότητα και αποσπασματικότητα. Διαλύει τη δημόσια επαγγελματική εκπαίδευση προς όφελος της ιδιωτικής, μετατρέπει το Λύκειο από πάροχο γενικής και πολύπλευρης μόρφωσης σε εντατικό εξεταστικό κέντρο για εισαγωγή στα πανεπιστημιακά ιδρύματα, τροφοδοτώντας και πριμοδοτώντας με αυτό τον τρόπο ακόμα περισσότερο την παραπαιδεία. Επίσης, κατακερματίζει ουσιαστικά τις ανθρωπιστικές σπουδές, διαχωρίζοντάς τις σε δύο «Επιστημονικά Πεδία Εξειδίκευσης» (αφενός ανθρωπιστικές και νομικές και αφετέρου παιδαγωγικές σπουδές). Επιπλέον, συρρικνώνει το εύρος των προσφερόμενων γνωστικών αντικειμένων, καθώς μειώνονται οι ώρες διδασκαλίας ορισμένων μαθημάτων ή βγαίνουν εντελώς από το πρόγραμμα (αισθητική αγωγή, καλλιτεχνική παιδεία, δεύτερη ξένη γλώσσα, φυσική αγωγή). Η θεσμοθέτηση εξετάσεων που λαμβάνονται υπόψη για την εισαγωγή στα ΑΕΙ και στις τρεις τάξεις του Λυκείου δεν συμβάλλει καθόλου στην αυτονόμησή του ως εκπαιδευτικής βαθμίδας, ενώ παράλληλα αυξάνει το άγχος των μαθητών και την εξάρτησή τους από τα φροντιστήρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Μοιραία αναμένεται να διώξει από το Λύκειο μια σημαντική μερίδα του μαθητικού πληθυσμού.

Επιπλέον, το Υπουργείο έχει ενσωματώσει στο νομοσχέδιο αυτό μια σειρά τροπολογιών για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ορισμένες από τις οποίες θεραπεύουν άστοχες νομοθετικές ρυθμίσεις του παρελθόντος, οι περισσότερες όμως δημιουργούν σοβαρά νέα προβλήματα.

Ενδεικτικά επισημαίνουμε λίγες μόνο από τις πολυάριθμες χτυπητές αδυναμίες και προβλήματα του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου:

– Άρθρο 2, παρ. 1: Το μάθημα της ελληνικής γίνεται ενιαίο ως «Ελληνική Γλώσσα» με διακριτά διδακτέα την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία και τη Νέα Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία (παρακάτω γίνεται και αυτή Γραμματεία), χωρίς να δηλώνεται σε κάθε τάξη ποιες είναι οι ώρες για το κάθε διδακτέο αντικείμενο. Δηλώνονται μόνο οι κοινές ώρες: 9 για την Α', 6 για τη Β' Λυκείου, με μια μεθοδολογικά αστήρικτη ενοποίηση.

– Άρθρο 2, παρ. 1: Ως δεύτερες ξένες γλώσσες αναφέρονται ρητά μόνο η γαλλική ή η γερμανική. Η ιταλική και η ισπανική εξαφανίζονται έστω και ως δυνατότητες επιλογής, ενώ μόνο στην παρ. 5 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι «δύνανται να

λειτουργούν» Τμήματα Ενίσχυσης για την ιταλική, την ισπανική και το σχέδιο, σε ώρες εκτός πρωινής λειτουργίας των σχολείων.

– Άρθρο 7: Η θεσμοθέτηση «τάξεων μαθητείας» καθώς και μεταγυμνασιακής βαθμίδας επαγγελματικού προσανατολισμού οδηγεί ένα μεγάλο μέρος των μαθητών (ιδιαίτερα το προερχόμενο από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα) εκτός της γενικής παιδείας και σε απλήρωτη εργασία που θα προσφέρεται ως «μαθητεία» για ανηλίκους. Θα δημιουργηθεί με άλλα λόγια ένα χαμηλής μόρφωσης, «ευέλικτο» εργατικό δυναμικό με ανύπαρκτα εργασιακά δικαιώματα. Με τη συρρίκνωση των ΕΠΑΛ η επαγγελματική εκπαίδευση παραδίδεται σε ιδιωτικά ΙΕΚ.

– Άρθρο 39 (περί Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης):

Παρ. 2

Δεν προβλέπεται για την άδεια άνευ αποδοχών καθηγητή του Ιδρύματος η γνώμη του Τμήματος, μολονότι είναι αυτό που γνωρίζει τις ανάγκες του σε διδακτικό προσωπικό. Αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο της συρρίκνωσης των αρμοδιοτήτων της Γ.Σ. των Τμημάτων.

Παρ. 11

Το Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (π.χ. διδάσκοντες με το Π.Δ. 407/80) που απασχολούν τα Α.Ε.Ι. επιβαρύνει πλέον τον τακτικό τους προϋπολογισμό και όχι την πολιτεία. Είναι προφανές ότι τα Πανεπιστήμια λόγω της σοβαρής υποχρηματοδότησης δε θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στο κόστος της πρόσληψης έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, κάτι που θα οδηγήσει σε συρρίκνωση των προγραμμάτων σπουδών και έκπτωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Παράλληλα ανοίγει ο δρόμος για δίδακτρα στις προπτυχιακές σπουδές προκειμένου να καλύπτονται τα έξοδα λειτουργίας των Ιδρυμάτων.

Παρ. 20

Η αύξηση του κατώτατου αριθμού ωρών διδασκαλίας από έξι σε οκτώ σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά πανεπιστημιακά μαθήματα οδηγεί στην υποβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης διδασκαλίας, η οποία οφείλει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση να είναι υψηλή και αντίστοιχη προς τα διεθνώς κρατούντα. Οι έξι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας αποτελούν τον κανόνα στα πανεπιστήμια των περισσότερων χωρών του δυτικού κόσμου. Σε κάθε περίπτωση, όταν υπάρχουν ανάγκες σε γνωστικά αντικείμενα που μπορούν να καλυφθούν από τους υπάρχοντες στα Ιδρύματα διδάσκοντες, είναι πολύ συχνό το φαινόμενο αυτοί να τα αναλαμβάνουν οικειοθελώς προσθέτοντας στο πρόγραμμά τους ώρες πλέον των έξι που προβλέπει ο νόμος.

Η αύξηση του ωραρίου διδασκαλίας των μελών ΔΕΠ σε συνδυασμό με την «αυτοδύναμη ανάθεση εκπαιδευτικού έργου» στα μέλη Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. (παρ. 28 του άρθρου 39) των Πανεπιστημίων αποσκοπεί στη μείωση της πιεστικής ανάγκης για την εκλογή και το διορισμό νέων μελών ΔΕΠ στα Πανεπιστήμια, προκειμένου

αυτά να μπορέσουν να καλύψουν τις μεγάλες ανάγκες των προγραμμάτων σπουδών τους.

Παρ. 22 και 28

Με τις διατάξεις αυτές επιχειρείται τεχνηέντως η κάλυψη κενών θέσεων ΔΕΠ με την αξιοποίηση υπάρχοντος προσωπικού, το οποίο δεν κρίνεται για το επιστημονικό και διδακτικό του έργο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις που αφορούν την εκλογή ΔΕΠ.

Παρ. 31

Σε όσα Τμήματα ΑΕΙ δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του ν. 2454/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 13 παρ. 51 του ν. 3149/2003, περί αυτοδυναμίας, ο Πρόεδρος του Τμήματος ορίζεται με πράξη του Πρύτανη του ΑΕΙ. Τις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα και του Τμήματος, έως την αυτοδύναμη λειτουργία του, ασκεί η Κοσμητεία, τις δε σχετικές πράξεις υλοποίησης αποφάσεων υπογράφει ο Πρύτανης μετά από έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας.

Πρόκειται για μια ακόμη διάταξη που εντάσσεται στη γενικότερη πολιτική αποδυνάμωσης των συλλογικών οργάνων, όπως οι Γ.Σ. των Τμημάτων. Με αυτήν τη διάταξη δεν περιθωριοποιείται απλώς, αλλά καταργείται η Γ.Σ. των μη αυτοδύναμων Τμημάτων, που είναι το μοναδικό όργανο που γνωρίζει τις ανάγκες και το έργο τους, καθώς όλες οι αρμοδιότητές της μεταβιβάζονται στην Κοσμητεία.